

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7C/56/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115203518
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115203518.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci navrhovateľa: G.. Y.. U. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, F., v konaní právne zastúpený JUDr. Emíliou Širotníkovou advokátkou so sídlom v Trebišove, Hviezdoslavova 1018, proti odporcovi: P.. F. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. A. XXXX/XX, F., o zaplatenie 1.000 eur s prísl., takto

rozhodol:

odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi 1.000 eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 3,30 eur za každý začatý deň omeškania od 21.5.2014 do zaplatenia, všetko v lehote do piatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

odporca je p o v i n n ý nahradiť navrhovateľovi trovy konania titulom zaplateného súdneho poplatku vo výške 132 eur a titulom trov právneho zastúpenia vo výške 647,12 eur na účet jeho právneho zástupcu, v lehote do piatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 12.2.2015 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 1.000 eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 3,30 eur za každý začatý deň omeškania od 21.5.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom dňa 21.2.2014 zmluvu o pôžičke, na základe tejto zmluvy žalobca vložil na účet žalovanému sumu 1.300 eur. Žalovaný sa v zmluve o pôžičke zaviazal splatiť pôžičku do 20.5.2014 a v prípade omeškania so splatením pôžičky sa zmluvné strany dohodli, že dlžník je povinný platiť zmluvnú pokutu vo výške 3,30 eur za každý deň omeškania.

Žalovaný doposiaľ uhradil dobrovoľne sumu 300 eur, zostávajúcu dlžnú sumu žalovaný neuhradil, a to aj napriek opakovaným výzvam zo strany žalobcu. Žalobca bol preto nútený uplatňovať svoj nárok voči žalovanému súdnou cestou.

Súd vo veci rozhodol platobným rozkazom zo dňa 20.4.2015 č.k. 7C/56/2015-13, proti ktorému v zákonom stanovenej lehote podal žalovaný odpor. Žalovaný vo svojom odpore uviedol, že žalobca bol jeho klientom a od začiatku februára 2014 do konca marca 2014, žalovaný mu poskytol právne služby v celkovej sume 639,14 eur (20 eur za štúdium zmluvy o pôžičke zo dňa 4.2.2013 + 241,20 eur náhrady za stratu času cestou z Bratislavy do Prešova a späť stretnutie s klientom na základe predošlej komunikácie vo veci vydania zmenkového platobného rozkazu dňa 26.2.2014 + 377,94 eur priznaná náhrada trov právneho zastúpenia v konaní na Okresnom súde v Prešove vo veci 18Zm/15/2004). Žalovaný poukázal na to, že ku dňu 20.4.2013 dlhoval žalobca žalovanému sumu 639,14 eur, preto sa žalovaný so žalobcom ústne dohodli na započítaní predmetnej zmluvy do peňazí poskytnutých

žalovanému ako pôžička. V priebehu konca mesiaca apríla začiatkom mája doručil žalovaný žalobcovi zmenkový platobný rozkaz s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vyplatil k jeho rukám sumu 300 eur, čím vyrovnal poskytnutú pôžičku vo výške 939,14 eur, zvyšok mal žalovaný poslať žalobcovi na účet.

Súd vo veci vytýčil termín pojednávania a žalovanému doručoval predvolanie na pojednávanie v dňoch 24.11.2015 a 26.11.2015, pričom žalovaný bol dňa 26.11.2015 upovedomený o doručovaní zásielky a následne dňa 11.1.2016 bolo žalovanému doručované predvolanie prostredníctvom pošty.

Žalovaný prevzal dňa 15.6.2015 uznesenie podľa § 114 O.s.p., v zmysle ktorého bol vyzvaný, aby sa v lehote pätnástich dní vyjadril, či súhlasí s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania, prípadne sa písomne vyjadril k žalobe a oznámil, či nárok uznáva; pripojil k vyjadreniu listiny, na ktoré sa odvoláva, a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a v prípade, ak nárok uplatnený návrh v celom rozsahu neuznáva, uviedol vo svojom vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, súčasne bol upovedomený o tom v zmysle ustanovenia § 49 ods. 2 až 4 O.s.p., že má možnosť žiadať o doručenie písomnosti na inú adresu v Slovenskej republike.

Súd vo veci vykonal dokazovanie podľa § 101 ods. 2 O.s.p. v neprítomnosti žalovaného výsluchom žalobcu a listinnými dôkazmi, a to: návrhom, zmluvou o pôžičke, výpisom z účtu zo dňa 21.2.2014, odporom proti platobnému rozkazu, vyjadrením žalobcu, emailovou komunikáciou a ostatným obsahom spisu, pričom zistil tento skutkový stav veci:

Žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 21.2.2014 zmluvu o pôžičke, ktorej predmetom bola úprava zmluvných podmienok ako aj práva a povinnosti zmluvných strán počas záväzku veriteľa prenechať dlžníkovi predmet pôžičky na jednej strane a na druhej strane záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi predmet pôžičky v súlade s ustanoveniami zmluvy.

Predmetom pôžičky podľa čl. 3 bod 1 zmluvy boli peňažné prostriedky vo výške 1.300 eur.

Podľa čl. 3 bod 2 zmluvy zmluvné strany sa dohodli, že dlžník je povinný vrátiť veriteľovi predmet pôžičky do 20.5.2014.

Podľa čl. 3 bodu 5 zmluvné strany sa dohodli, že v prípade omeškania dlžníka so zaplatením pôžičky, zaplatí dlžník veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 3,30 eur za každý deň omeškania, pričom takto stanovená výška zmluvnej pokuty je splatná posledný deň splatnosti pôžičky.

Súd vo veci vykonal dokazovanie rovnopisom potvrdenia o vklade na účet č. vedený vo Všeobecnej úverovej banke a.s., pobočke Prešov, na č. účtu č. X. XXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, kde na tento účet bola pripísaná dňa 21.2.2014 o 9,34 hod. suma 1.300 eur, suma bola zložená žalobcom a jeho totožnosť bola zistená podľa občianskeho preukazu.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 657 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len OZ), zmluvou o pôžičke, prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 488 OZ, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť plniť záväzok.

Podľa § 494 OZ, z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, niečoho sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

Podľa § 559 ods.1 OZ, s plnením dlh zanikne.

Podľa § 559 ods.2 OZ, dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 533 OZ, kto bez súhlasu dlžníka dohodne písomne s veriteľom, že splní za dlžníka jeho peňažný záväzok, stáva sa dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi a obaja dlžníci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne. Ustanovenie § 531 ods. 4 tu platí obdobne.

Podľa § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 544 ods. 3 OZ, ustanovenia o zmluvnej pokute sa použijú aj na pokutu určenú pre porušenie zmluvnej povinnosti právnym predpisom (penále).

Podľa § 545 ods. 1 OZ, ak z dojednania o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné, je dlžník zaviazaný plniť povinnosť, ktorej splnenie bolo zabezpečené zmluvnou pokutou, aj po jej zaplatení.

Podľa § 545 ods. 2 OZ, veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta, ak z dojednania účastníkov o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné. Veriteľ je oprávnený domáhať sa náhrady škody presahujúcej zmluvnú pokutu, len keď je to medzi účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 545 ods. 3 OZ, Ak z dohody nevyplýva niečo iné, nie je dlžník povinný zmluvnú pokutu zaplatiť, ak porušenie povinnosti nezavinil.

Podľa § 545a OZ, neprímerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Podľa zákonného ustanovenia § 132 O.s.p. súd dôkazy hodnotil podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo.

Súd vo veci vykonal všetky navrhované dôkazy účastníkmi konania po danom poučení v zmysle ust. § 120 ods. 1 a ods. 4 O.s.p..

Vykonaným dokazovaním, podľa presvedčenia súdu, sa podarilo žalobcovi preukázať, že dňa 21.2.2014 žalobca so žalovaným uzavrel zmluvu o pôžičke v zmysle ust. § 657 až 658 Občianskeho zákonníka. Žalovaný nepopieral, že prevzal finančné prostriedky od žalobcu a že uzatvoril zmluvu o pôžičke na sumu 1.300 eur.

Poukazoval však na to, že došlo k započítaniu predmetnej pohľadávky, súdu však nepredložil žiadne listinné dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, hoci bol na to súdom vyzvaný. V tomto smere, keďže neboli predložené žiadne listinné dôkazy, žalovaný v konečnom dôsledku zostal v konaní pasívny. Súd preto zaviazal žalovaného na zaplatenie uplatnenej istiny, ako aj zmluvnej pokuty.

Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu a jej primeranosť, tu súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo 172/2007 zo dňa 30.9.2008, kde obdobne súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 775.000,- Sk do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ako aj trovy konania v sume 77.500,- Sk za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia vo výške 145.980,40 Sk v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že na základe zmluvy z 8.2.2002, žalovaný obdržal pôžičku vo výške 250.000,- Sk s lehotou splatnosti 28.2.2002. Zároveň bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 1 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Pôžička bola dohodnutá ako bezúročná. Proti rozsudku odvolacieho súdu (keďže rozhodnutie súdu 1. stupňa bolo odvolacím súdom potvrdené) podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby najvyšší súd zrušil napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. januára 2007 sp. zn. 12Co 324/2006 a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým ako aj odvolacím súdom ohľadne zmluvnej pokuty, keď spochybnil nárok žalobcu v celom rozsahu. Mal za to, že zmluvná pokuta uplatnená žalobcom voči žalovanému je neprímerane vysoká, dosahujúca intenzitu neplatnosti právneho úkonu a je teda v zmysle § 39 OZ neplatná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí napokon konštatoval, že zmluvná pokuta ako jeden zo zabezpečovacích prostriedkov je upravená v § 544 a 545 Občianskeho zákonníka. Zmluvná pokuta je peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, i keď porušením takto zabezpečenej povinnosti nevznikne veriteľovi škoda (§ 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zmluvnou pokutou možno zabezpečovať akúkoľvek právnu (zmluvnú alebo zákonnú) povinnosť, ktorá sa môže týkať peňažného alebo iného plnenia. Zákon teda nevyklučuje možnosť dojednania zmluvnej pokuty za omeškanie s plnením peňažného záväzku. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať obligatórne písomnú formu. Jej nevyhnutnou náležitosťou je uvedenie výšky pokuty, prípadne aspoň spôsob, akým bude stanovená (§ 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Výška zmluvnej pokuty nie je v Občianskom zákonníku upravená a nestanovuje sa tu ani spôsob jej určenia. Dojednanie jej výšky či spôsobu určenia je teda vecou dohody účastníkov.

Účelom zmluvnej pokuty zakotvanej v ustanovení § 544 a 545 Občianskeho zákonníka, je donútiť dlžníka hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nesplní svoju (najmä) zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie t.j. pokutu. Dojednaná zmluvná pokuta má teda v prvom rade čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná) lebo ak bude zabezpečená povinnosť plnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Vedľa toho má zmluvná pokuta i funkciu reparačnú (uhradzovaciú), lebo jej zmyslom je tiež reparaovať na strane veriteľa ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia povinnosti zo strany dlžníka. Zároveň však v sebe zmluvná pokuta môže zahrňovať i ďalšie čiastky, ktoré predstavujú trest (sankciu) pre toho, kto povinnosť porušil, čo vyplýva z výslovného znenia ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka, ktoré povinnosť hradiť zmluvnú pokutu činí nezávislou na vzniku škody. Inými slovami povedané, zmluvná pokuta je peňažitá čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, na ktorú je pokuta viazaná a to bez ohľadu na to, či porušením povinností vzniká veriteľovi škoda.

Dovolaací súd uzavrel, že zmluvná pokuta dojednaná vo výške 1 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, je s ohľadom ku všetkým okolnostiam daného prípadu primeraná a dojednanie o zmluvnej pokute nie je preto neplatné, podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi. Pokiaľ dovolateľ odkazoval v tomto smere na konštantnú judikatúru, a to na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Obo 77/2002, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Co 123/2000 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Obo 890/2002, ako aj iné, uviedol, že je zmluvná pokuta dojednaná vo forme úroku prevyšujúceho i niekoľkonásobne 100 % zabezpečenej pohľadávky ročne možno - práve s ohľadom na konkrétne okolnosti daného prípadu - považovať za primeranú a teda v súlade s dobrými mravmi. Primeranosť výšky zmluvnej pokuty je treba posúdiť v každom prípade individuálne s ohľadom na všetky zvláštnosti daného prípadu; závery o primeranosti či neprimeranosti výšky zmluvnej pokuty možno preto len veľmi obtiažne zovšeobecniť a predchádzajúce súdne rozhodnutia môžu byť len určitým vodítkom pri rozhodovaní súdu v inej konkrétnymi okolnosťami determinovanej veci.

V danej právnej veci dojednaná zmluvná pokuta bola vo výške 0,25 % denne z istiny 1.300 eur, súd vzhľadom na vyššie citované rozhodnutie mal zato, že takto dojednaná zmluvná pokuta keďže, na druhej strane išlo o pôžičku bezúročnú a navyše žalobca si neuplatnil ani úrok z omeškania, je primeraná.

Podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p., sú účastníci povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd môže vykonať aj také dôkazy, ktoré nie sú navrhované. Súd rozhoduje na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Súd po vyhodnotení dokazovania dospel k záveru, že žalovaný, na ktorom ležalo dôkazné bremeno preukázať súdu, že poskytol žalobcovi vyššie plnenie ako bolo dohodnuté v zmluve, toto neuniesol. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom spočíva na účastníkovi konania bez ohľadu na jeho procesné postavenie, predovšetkým na účastníkovi tvrdiacom, že stav zakladajúci jeho právo nastal. Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 veta prvá O.s.p., úspešný žalobca má právo na náhradu trov konania v zmysle zásady úspechu. Žalobca bol v konaní zastúpený právnu zástupkyňou, ktorá vyčíslila v zákonom stanovenej lehote trovy právneho zastúpenia a za 4 úkony právnej pomoci z hodnoty sporu 3.052,60 eur (1.000 istina + 2.052,60 eur zmluvná pokuta (622 dní x 3,30 eur)), čo predstavuje 121,17 eur, odmena za jeden úkon právnej pomoci (nesprávne bolo účtovaných 237,34 eur za jeden úkon právnej pomoci). Právnu zástupkyňou žalobcu boli vykonané tieto úkony právnej pomoci príprava a prevzatie zastúpenia vrátane prvej porady 2.2.2015 - 121,17 eur + režijný paušál 8,39 eur, podanie návrhu na súd 12.2.2015 - 121,17 eur + režijný paušál 8,39 eur, vyjadrenie k odporu 8.6.2015 - 121,17 eur + režijný paušál 8,39 eur, účasť na pojednávaní dňa 2.2. 2016 - 121,17 eur + režijný paušál 8,58 eur, spolu 526,82 eur. Právnu zástupkyňou žalobcu bola vyčíslená aj náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času, cestovné podľa opatrenia č. 632/2008 Z.z. od 1.1.2009 0,183 eur/1 km cesta osobným motorovým vozidlom na pojednávanie dňa 2.2.2016 zo sídla advokátskej kancelárie Trebišov - Prešov a späť celkom 146 km x 0 383 eur = 26,72 eur + spotreba pohonných hmôt Škoda Octavia, spotreba 100 km /5,5 litra nafty na základe v zdroja z internetu (www.benzín.sk <<http://www.benzín.sk>>)

cena nafty v priemere dňa 2.2.2016 sa pohybovala vo výške 0,97 eur/liter, preto súd priznal náhradu cestovného výpočtom $5,5 : 100 \times 146 \times 0,97 = 7,78$ eur, spolu tak cestovné predstavuje sumu 26,72 eur + 7,78 eur = 34,50 eur. Náhrada za stratu času 1/60 za cestu dňa 2.2.2016, $3 \times 14,30 = 42,90$ eur x 2 = 85,80 eur. Spolu trovy právneho zastúpenia 647,12 eur.

Súd priznal náhradu podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z.

Spolu tak trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 647,12 eur a trovy vzniknuté na zaplatenom súdnom poplatku 132 eur.

Pretože žalobca, ktorému súd priznal náhradu trov konania, je v konaní právne zastúpený, platobným miestom na poukázanie priznanej sumy na náhradu trov, a to v celom rozsahu, je v zmysle ust. § 149 ods.1 O.s.p. účet (adresa sídla) jeho právneho zástupcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.